

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoCsp/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2519202956
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2519202956.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: Mgr. Jozef Mačej a sudkýň: JUDr. Katarína Slováčková a JUDr. Ľuboslava Vanková v právnej veci žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., IČO 35 831 154, so sídlom Mýtna 48, Bratislava – mestská časť Staré Mesto, zastúpený: JUDr. Ján Šoltés, advokát, so sídlom Mýtna 48, Bratislava – mestská časť Staré Mesto, proti žalovanému: A. B., narodený XX.X.XXXX, trvale bytom C., o zaplatenie 3.019,11 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 18Csp/123/2019-209 zo dňa 23.9.2021 vo výrokoch III., IV., takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch III., IV. r u š í a vec mu v zrušenom rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Rozsudkom označeným v záhlaví súd prvej inštancie výrokom I. konanie v časti o zaplatenie 183,36 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 183,36 eur od 30.5.2017 do zaplatenia zastavil, výrokom II. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 912 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 912 eur od 30.5.2017 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom III. vo zvyšnej časti žalobu zamietol, výrokom IV. nepriznal žalovanému nárok na náhradu trov konania.

Rozsudok označený v záhlaví súd prvej inštancie odôvodnil v napadnutej časti právne aplikáciou ustanovení § 488, § 489, § 494, § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, § 53 ods. 9, § 565, § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2, § 39 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, § 497, § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 1, ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, § 255 ods. 1, § 256 ods. 1, § 262 Civilného sporového poriadku.

Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že právny predchodca žalobcu spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 5.8.2015 Zmluvu o pôžičke č. 7154707, na základe ktorej sa veriteľ zaviazal poskytnúť žalovanému pôžičku v sume 5.000 eur, ktorú sa žalovaný zaviazal splácať v 60-ich mesačných splátkach vo výške 144,25 eur. Žalovaný zaplatil, vychádzajúc z prehľadu splátok a úhrad, celkom sumu 4.088 eur. V zmluve o pôžičke bola ďalej uvedená fixná ročná úroková sadzba 27 %, odplata 27 %, najvyššia prípustná výška odplaty 27 %, RPMN 27 % a priemerná RPMN vo výške 18,24 %. Predžalobnou upomienkou zo dňa 26.3.2017 vyzval

právny predchodca žalobcu žalovaného, aby nedoplatok vo výške 332,75 eur zaplatil a upozornil ho, že ak do 5.5.2017 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci január 2017, bude veriteľ oprávnený úver zosplatiť. Listom zo dňa 24.5.2017 žalovanému bolo oznámené, že dlh z úverovej zmluvy č. 7154707 sa stal splatným v celom rozsahu a dlžná čiastka predstavuje sumu 4.516,34 eur.

Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že právny predchodca žalobcu a žalovaný uzavreli zmluvu o pôžičke, ktorá má charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle ustanovenia § 2 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch a ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, na základe ktorej zmluvy právny predchodca žalobcu v rámci svojej podnikateľskej činnosti poskytol žalovanému spotrebiteľský úver a žalovaný sa zaviazal vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Súd prvej inštancie v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe nepovažoval ročnú úrokovú sadzbu v súlade s dobrými mravmi, nakoľko výška úrokovej sadzby 27 % ročne dosahuje viac ako dva a pol násobok priemernej hodnoty ročnej úrokovej sadzby. V čase poskytnutia úveru bola priemerná hodnota ročnej úrokovej sadzby 10,24 % pre podobné typy úverov. Súd prvej inštancie rozpor dojednanej úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru s dobrými mravmi a jej neplatnosť vyhodnotil ako absenciu náležitosti zmluvy podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. i) zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd prvej inštancie ďalej zistil, že zmluva neobsahuje v rozpore s ustanovením § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Zmyslom ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch je, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol informovaný o tom, ako dlho je povinný plniť si svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedené ustanovenie preto vyžaduje presnú dátumovú špecifikáciu konečnej splatnosti úveru. Poskytnutý úver sa tak považuje za bezúročný a bez poplatkov v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch a uplatnený nárok je len čiastočne dôvodný. Žalovanému bol poskytnutý bezúčelový spotrebiteľský úver reálne vo výške 5.000 eur a žalovaný zaplatil na splátkach sumu 4.088 eur. Z vyššie uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 912 eur (5.000 eur – 4.088 eur) s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 912 eur od 30.5.2017 do zaplataenia. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

Nakoľko došlo k čiastočnému zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby žalobcom bez uvedenia dôvodu, súd prvej inštancie mal zato, že v danom prípade zavinil zastavenie konania žalobca. Podľa výsledku konania bol potom hrubý úspech žalobcu v rozsahu 30,21 % a hrubý úspech žalovaného v rozsahu 69,79 %, čo predstavuje prevažný čistý úspech žalovaného v rozsahu 39,58 %. Keďže si žalovaný nárok na náhradu trov konania neuplatnil a v konaní žalovanému žiadne trovy konania nevznikli, súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výrokoch III. a IV. podal žalobca odvolanie. Žalobca v odvolaní uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil úver ako bezúročný, keď v úverovej zmluve dojednaný zmluvný úrok 27 % p.a. posúdil ako absolútne neplatný v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka pre jeho rozpor s dobrými mravmi a nesprávne určil, že v zmluve absentuje obligatórne dojednanie o konečnej splatnosti úveru. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie o určení neplatnosti dojednaného zmluvného úroku 27 % p.a. oprel o nesprávny právny názor, že maximálna výška úrokov pri peňažných úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a aj keď je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Právny názor súdu prvej inštancie, že slovenský právny poriadok neurčuje maximálnu odplatu pri peňažných úveroch poskytnutých spotrebiteľom odporuje právu platnému v čase uzavretia zmluvy. Poukázal na ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 1a ods. 1 a ods. 4 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, podľa ktorých najvyššia prípustná výška odplaty predstavuje dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novo poskytnutých úverov. Výška priemernej hodnoty RPMN pre spotrebiteľské úvery so splatnosťou od jeden do päť rokov zverejnená naposledy v čase uzavretia úverovej zmluvy MF SR v súlade s ustanovením § 21 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v Súhrnných informáciách o údajoch o novo poskytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za druhý štvrtrok 2015 so stavom ku dňu 31.7.2015 predstavovala 13,50 % p.a.. Najvyššia prípustná výška

odplaty tak predstavovala 27 % p.a.. V zmluve bol dojednaný zmluvný úrok 27 % p.a. a keďže ten je jedinou odplatom za poskytnutý úver a je v súlade so zákonom, nemôže byť označený za neplatný pre rozpor s dobrými mravmi. Za nesprávne považoval žalobca taktiež posúdenie absencie dojednania o konečnej splatnosti úveru súdom prvej inštancie, keď tá je v zmluve dojednaná v súlade so zákonom. V článku V. zmluvy je dojednaná konečná splatnosť úveru dňa 20.8.2020, keďže jednotlivé splátky boli splatné k 20. dňu v mesiaci a konečná splatnosť úveru bola dojednaná v mesiaci august 2020. Žalobca navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III., ktorým žalobu v prevyšujúcej časti zamietol tak, že žalovaného zaviazal žalobcovi zaplatiť istinu 1.923,75 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % p.a. od 30.5.2017 do troch dní od právoplatnosti rozsudku a výrok IV. o náhrade trov konania tak, že žalobca má voči žalovanému právo na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 87,80 %.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (aktuálne § 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b), c) Civilného sporového poriadku) a vec mu v zrušenom rozsahu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Už právoplatnými výrokmi I., II. preskúmaného rozsudku (§ 367 ods. 2 veta prvá Civilného sporového poriadku) súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie 183,36 eur s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 183,36 eur od 30.5.2017 do zaplatenia zastavil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 912 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 912 eur od 30.5.2017 do zaplatenia. Predmetom odvolacieho prieskumu tak zostal výrok III. rozsudku, ktorým súd prvej inštancie vo zvyšnej časti žalobu zamietol a výrok IV. rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobcu je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie správne a zákonne žalobu vo zvyšku zamietol.

V prejednávanej veci súd prvej inštancie založil svoje zamietavé rozhodnutie na právnom závere o bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru (§ 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy), poskytnutého právnym predchodcom žalobcu žalovanému, v dôsledku absencie obligatórnych obsahových náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. i), f) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. Podstatou odvolacej argumentácie žalobcu bolo namietanie, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil, keď skonštatoval, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere dojednaný úrok 27 % ročne je absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi a v zmluve o spotrebiteľskom úvere absentuje obligatórne dojednanie o konečnej splatnosti úveru.

Prioritne odvolací súd riešil odvolaním nastolenú otázku, či výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru 27 % ročne bola v zmluve o spotrebiteľskom úvere dojednaná v rozpore s ustanovením § 3 ods.

1 Občianskeho zákonníka, keďže v čase poskytnutia spotrebiteľského úveru bola priemerná hodnota ročnej úrokovej sadzby 10,24 % pre podobné úvery. Súd prvej inštancie vystaval záver o neplatnosti dojednania strán o úroku v zmluve o spotrebiteľskom úvere vo výške 27 % ročne výlučne na zistení, že podľa zverejnených štatistických údajov Národnej banky Slovenska predstavovala v rozhodnom čase (v čase poskytnutia úveru) priemerná hodnota ročnej úrokovej sadzby 10,24 % pre podobné typy úverov, ktoré poskytovali obchodné banky a na bližšie nevysvetlenej úvahe, že táto disproporcía predstavujúca viac ako dva a pol násobné prevýšenie úrokovej sadzby je podstatná, a preto odporuje dobrým mravom. Tomuto spôsobu právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie je potrebné predovšetkým vytknúť, že v ňom ešte pred konfrontovaním s dobrými mravmi, ktoré nepredstavuje alternatívu zákonnosti, ale vždy len krajný spôsob právneho posúdenia veci, pokiaľ zákonná úprava inak nevytvára priestor pre účinnú ochranu ohrozených alebo porušených práv, prednostne neaplikoval ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, ktoré v spotrebiteľských vzťahoch limitovalo výšku odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov. Súd prvej inštancie v dôsledku tejto nesprávnosti svoj záver o neprípustnom prevýšení priemernej hodnoty ročnej úrokovej sadzby náležite nevysvetlil vo svetle zákonných kritérií pre posudzovanie primeranosti odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru. Pri určení hranice prípustnosti odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov v zmysle ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy podľa odvolacieho súdu nemožno ponechať stranou ani skutočnosť, že s účinnosťou od 1.9.2014 je na základe odkazu v ustanovení § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy najvyššia prípustná výška odplaty už konkrétne ustanovená vykonávacím predpisom.

Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 1 veta prvá nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov.

Podľa § 1 ods. 4 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu, naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy.

Podľa § 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

Podľa § 1a ods. 4 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, najvyššia prípustná výška odplaty sa posudzuje podľa pravidiel uvedených v odsekoch 1 až 3 ku dňu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy, ktorej predmetom je poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru.

Z odôvodnenia preskúmaného rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie sa zákonnou reguláciou odplaty, ako ani úrokom ako súčasťou odplaty (hoci samostatnej obligatórnej obsahovej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, avšak dohodnutej v rovnakej výške 27 % ročne) nezaoberal a túto právnu reguláciu odplaty, zahŕňajúcu úrok za poskytnutie úveru, žiadnym spôsobom nevyhodnotil. Platil tu zákaz, že odplata nesmie prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať a ktorej výšku ustanovoval vykonávací predpis ako dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov. Úrok v konkrétne dohodnutej výške v zmluve o spotrebiteľskom úvere predstavoval odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov, a preto naň dopadá zákaz vyslovený v ustanovení § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. Odvolacia námietka žalobcu poukazujúca na skutočnosť, že úrok ako jediná odplata dohodnutá v zmluve o spotrebiteľskom úvere, ak nepresahuje dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov, nemožno bez ďalšieho kvalifikovať v rozpore s dobrými mravmi, bola preto dôvodná.

Pokiaľ súd prvej inštancie považoval výšku úroku za rozpornú s dobrými mravmi a tým dané zmluvné ustanovenie za absolútne neplatné podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, odvolací súd zdôrazňuje, že jednak neplatnosť právneho úkonu má byť výnimkou a nie pravidlom a jednak neplatnosť právneho úkonu pre rozpor s dobrými mravmi treba chápať ako krajný prostriedok, t. j. sankcionovať právny úkon absolútnou neplatnosťou kvôli rozporu s dobrými mravmi možno len vtedy, ak neodporuje zákonu. Ak je totiž určitá situácia zákonom upravená, nemožno takúto právnu úpravu ponechať bez povšimnutia a ak je potom právny úkon v súlade s touto právnou úpravou, nemôže byť z toho istého dôvodu rozporný s dobrými mravmi. V tomto prípade je prípustná výška odplaty (a aj úroku ako jej jedinej časti) regulovaná spomínaným zákonným ustanovením, a preto skúmanie jej súladu s dobrými mravmi zo strany súdu prvej inštancie nebolo namieste.

Súd prvej inštancie citované špeciálne ustanovenia zakotvujúce najvyššiu prípustnú výšku odplaty, ktorej jedinou zložkou tvorí aj súdom prvej inštancie hodnotený úrok, na daný prípad neaplikoval, neprípustne hodnotil izolovane iba úrokovú sadzbu cez všeobecný inštitút dobrých mravov, čím zároveň nerespektoval zásadu *lex specialis derogat leg generali*, podľa ktorej musí byť uprednostnené použitie osobitnej normy pred všeobecnou. V dôsledku toho súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, následkom čoho sa ani nezaoberal otázkou, či odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov žalovanému ako spotrebiteľovi nebola v rozpore s citovaným ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Odvolacie argumenty žalobcu v tomto smere sú dôvodné.

Poukaz súdu prvej inštancie na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 26/2001 z 26.4.2012 o úžerníckom úroku vo výške 48 % a 60 % ročne nebol opodstatnený, keďže výška dohodnutej úrokovej sadzby v posudzovanom prípade bola podstatne nižšia 27 % ročne. Obdobne poukazovanie na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 M Cdo 1/2009 zo dňa 31. júla 2009 bolo bez právneho významu vzhľadom na primárne východisko posudzovania úrokovej sadzby vychádzajúcej z právnej úpravy, regulujúcej relevantné parametre vzťahujúce sa na výšku dohodnutej úrokovej sadzby spotrebiteľských úverov (uvedený záver sa vzťahuje aj na iné označené súdne rozhodnutia v preskúmanom rozsudku).

Ďalej odvolací súd riešil odvolaním nastolenú otázku, či predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje obligatórnu náležitosť v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej aj „zákon o spotrebiteľských úveroch“) termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, resp. či v dôsledku jej absencie sa v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch považuje poskytnutý spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

Podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa).

Pri výklade akéhokoľvek ustanovenia o náležitostiach spotrebiteľskej zmluvy je vo všeobecnosti potrebné vychádzať zo zásady, že formulácia spotrebiteľskej zmluvy musí spotrebiteľovi umožniť bez ťažkostí, efektívne a s istotou identifikovať podmienky zmluvy. Zrozumiteľnosť zmluvy pre spotrebiteľa možno považovať za jeden zo základných pilierov spotrebiteľského práva. Uvádzanie stanovených náležitostí do spotrebiteľských zmlúv, v posudzovanej oblasti do zmlúv o spotrebiteľských úveroch, nie je samoučelný formalizmus. Cieľom tejto právnej úpravy je okrem iného, čo možno najzrozumiteľnejšie oboznámenie spotrebiteľa s obsahom zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

V posudzovanej veci súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku vychádzal zo zistenia, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je uvedený termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (odsek 60. rozsudku súdu prvej inštancie), pričom žalobca v odvolaní poukazoval, že dojednanie o konečnej splatnosti úveru bolo dohodnuté bez akýchkoľvek pochybností, keď v zmluve o spotrebiteľskom úvere je dojednaná konečná splatnosť úveru dňa 20.8.2020, nakoľko jednotlivé splátky boli splatné k 20. dňu v mesiaci a konečná splatnosť úveru bola dojednaná v mesiaci 8/2020.

Odvolací súd považuje námietku žalobcu, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje náležitosť v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch, a to termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, za opodstatnenú. S poukazom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 9. novembra 2016 vo veci C-42/15 a rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 5.9.2019 vo veci C-331/18, má odvolací súd za to, že je tu potrebné aplikovať tzv. eurokonformný výklad, a teda z údajov uvedených v zmluve o spotrebiteľskom úvere v časti V. Pôžička: a to „Počet splátok: 60, Termín konečnej splatnosti (mesiac/rok): 8/2020, Prvá splátka splatná dňa: 20.9.2015, Ďalšie splátky splatné vždy: 20. dňa v mesiaci“, vyplýva doba trvania zmluvy, z ktorej priemerný spotrebiteľ vie presne určiť termín konečnej splatnosti úveru. Vymedzenie termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru uvedené v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere odvolací súd považuje za dostatočne jasné, určité a zrozumiteľné, primerané rozumovým schopnostiam priemerného spotrebiteľa, naplňajúce požiadavku vyššie uvedeného ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch, a tým v súlade so zákonom. Žalovaný ako spotrebiteľ v danom prípade disponoval dostatočne jasnou informáciou, kedy nastane konečná splatnosť spotrebiteľského úveru. Presný deň konečnej splatnosti je možné vypočítať s použitím jednoduchšej matematiky, keďže dátum poskytnutia úveru vyplýva priamo z vlastného účtu žalobcu a z neho je možné odvodiť ako dátum prvej splátky, tak i dátum poslednej splátky. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je nevyhnutné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala konkrétny dátum konečnej splatnosti úveru, pokiaľ podmienky zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez akýchkoľvek ťažkostí a pochybností identifikovať tento dátum. Súd prvej inštancie

v prejednávanej veci nesprávne uzavrel, že uvedenie termínu konečnej splatnosti úveru v zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je vymedzené určitým spôsobom. Odvolací súd má na zreteli skutočnosť, že v posudzovaní termínu konečnej splatnosti úveru v zmluvách o spotrebiteľskom úvere, majú sudy v Slovenskej republike rozdielne stanoviská a názory. Vec prejednávajúci senát odvolacieho súdu sa priklonil k vyššie uvedenému záveru o tejto otázke a na podporu uvedeného právneho názoru odvolací súd poukazuje aj na iné rozhodnutia odvolacích súdov, a to napr. rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/275/2019-166 z 27.8.2020, sp. zn. 26Co/149/2019 z 27.5.2020, sp. zn. 25CoCsp/13/2020 z 14.7.2020, sp. zn. 24CoCsp/27/2020 z 7.10.2020, sp. zn. 24CoCsp/68/2020 z 11.8.2021, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41CoCsp/32/2020 z 30.7.2020, sp. zn. 15CoCsp/54/2020 z 26.11.2020, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/21/2020 z 21.5.2020, sp. zn. 25CoCsp/34/2020 z 14.4.2021, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/200/2020 z 8.7.2021 atď..

Vychádzajúc z vyššie uvedených záverov tak odvolací súd konštatuje pochybenie súdu prvej inštancie spočívajúce v nesprávnej interpretácii právnej normy, a to konkrétne ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolacie argumenty žalobcu sú v tomto smere dôvodné.

Dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch pre absenciu úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru a termínu konečnej splatnosti úveru preto v prejednávanej veci daný nebol.

Podľa konštantnej judikatúry rozhodnutie súdu založené na nedostatočných dôvodoch je nepresvedčivé, s čím súvisí aj nedostatok jeho odôvodnenia. Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie neprihliadol pri svojom rozhodovaní na všetky rozhodujúce skutočnosti, aj s poukazom na vyššie uvedenú platnú právnu úpravu, majúcu vplyv na rozhodnutie v zamietajúcej časti, jeho argumentačný základ bol nepostačujúci.

V dôsledku prijatia vyššie uvedených záverov odvolacím súdom o nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie, sa potom súd prvej inštancie nezaoberal právnu a vecnou dôvodnosťou žalobou uplatňovaného celého nároku a v tomto smere nevykonal ani potrebné dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie veci. V tejto súvislosti odvolací súd odkazuje na ustanovenie § 295 Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého v danom spore, ktorý je sporom s ochranou slabšej strany, súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhoval, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, pričom súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí takýto dôkaz.

S poukazom na vyššie uvedené bolo potom nevyhnutným, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b), c) Civilného sporového poriadku) a vec v zrušenom rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právny názorom odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku), bude opätovne vec prejednať, znova posúdiť žalobou uplatnené nároky vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania, ktoré je nevyhnutné vyhodnotiť v súlade s ustanovením § 191 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení (t. j. adekvátne regulovanej právnej úprave v náležitom znení) a potom vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že nahrádzanie faktickej pasivity súdu prvej inštancie v uvedenom smere činnosťou odvolacieho súdu neprichádza do úvahy, nakoľko úlohou odvolacieho súdu je len prieskum správnosti rozhodnutí súdu prvej inštancie

s prípadným menej náročným doplnením alebo zopakovaním dokazovania, čo vylučovalo prípadné rozhodnutie odvolacieho súdu s konečnou platnosťou.

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).